

راهکارهای ارتقاء علوم انسانی و آسیب شناسی آن

دکتر بتول خسروی^۱

چکیده

بی تردید از عناصر تأثیر گذار بر فرهنگ و اندیشه یک سرزمین علوم انسانی است که در طول زمان با دگرگون شدن علوم دیگر متحول گردیده است. علوم انسانی اگرچه از غنای کافی برخوردار بوده است، در سیر تحول فکری جوامع در این مرز و بوم نتوانسته است جایگاه مناسب خود را به دست آورد. بر همه روشن است که هرگونه تغییر و دگرگونی در ساختار علوم تجربی و ریاضی به دنبال خود تغییر قابل توجهی در نگرش به فرهنگ و اندیشه جامعه خواهد گذاشت؛ درحالی که علوم انسانی باید بینش زمینه هر تحولی باشد و این مهم خود مستلزم حضور علوم انسانی همپای دیگر علوم است. نگارنده در این مقاله ابتدا با تعریف علم، تاریخ تقسیم بندی علوم و نقش آن در روند رشد و گسترش تفکر به خصوص در تمدن اسلامی پرداخته، آنگاه با نگاه آسیب شناسانه به ارائه راهکارهای ارتقاء علوم انسانی می پردازد که به صورت خلاصه عبارتند از:

۱. عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند

۱. نداشتن نظریه پردازی قوی و دقیق در راستای تعریف درست و گویا از این علوم و بیان نقش آن در اعتلای جوامع.
 ۲. بی‌رغبتی نیروهای توانمند به واسطه شفاف نبودن آینده اجتماعی و اقتصادی افراد.
 ۳. روشمند نبودن آموزش در سطوح مختلف که در نهایت به انباشت ذهنی، عدم توانایی تحلیل صحیح از مطالب و نیز نبود تفکر خلاق و نقاد می‌انجامد.
 ۴. فاصله گرفتن رشته‌های علوم انسانی از علوم تجربی و ریاضی و مهجوریت علوم انسانی بواسطه موانع اجتماعی، ساختار متون و...
 ۵. حضور نداشتن علوم انسانی در متن زندگی و به حاشیه رفتن و تدریس نمودن آن بدون شناخت نیازهای جامعه که به نا کارآمدی این علوم در رفع مشکلات جامعه می‌انجامد.
 ۶. دستمایه سیاسی قرار گرفتن حوزه های علوم انسانی به واسطه حضور مهره‌های سیاسی در رأس مدیریت کلان برنامه ریزی در رشته های علوم انسانی.
 ۷. استفاده نکردن از بخش خصوصی در امور تحقیق و پژوهش برای سرعت بخشیدن به این امر در علوم انسانی.
 ۸. عدم تخصیص بودجه کافی برای رسیدن به اهداف برنامه ریزی کلان.
 ۹. سرگردانی تحقیقات و پژوهشهای موجود در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری و به فراموشی سپردن طرح‌های آنها برای برنامه ریزی.
 ۱۰. عدم بازخوانی متون کهن و غنی به زبان نسل امروز با منطقی که از اصالت آنها کاسته نشود.
- به نظر می‌رسد باید با شناخت و توسعه روشهای آموزش علوم انسانی در مقاطع مختلف به تسهیل و بهبود آنها پرداخت و باین منطبق مناسب این علوم و زبان آشنا به فهم دقیق و عمیق متون پرداخت و با تربیت متخصصان به زیر شاخه‌های متعدد در هر رشته که به تنوع در این رشته و گرایش به سوی آن همت گماشت.
- کلیدواژه‌ها:** علوم انسانی، آسیب شناسی، نظریه پردازی، تفکر خلاق، ایران